

N á v r h Zastupitelstva Zlínského kraje

...../ Sb.

ZÁKON

ze dne .....

kterým se mění zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

Čl. I

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 20/2004 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 306/2008 Sb., zákona č. 151/2010 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 344/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 225/2017 Sb., zákona č. 403/2020 Sb., zákona č. 415/2021 Sb., zákona č. 374/2021 Sb., zákona č. 277/2019 Sb., a zákona č. 284/2021 Sb., se mění takto:

1. V § 7 odst. 4 se na konci písmene c) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno d), které zní:

„ d) rozhoduje o žádostech o náhradách podle § 29 a 30.“

2. V § 29 odstavec 1 zní:

„(1) Za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné nebo osobní pomoci náleží právnické nebo fyzické osobě peněžní náhrada. Náhradu poskytuje Ministerstvo vnitra na základě žádosti podané prostřednictvím krajského úřadu, v jehož územním obvodu byla pomoc poskytována. Pro obsah žádosti a její administraci se použije přiměřeně § 30a. Právo na náhradu musí být uplatněno nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy bylo ukončeno omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí osobní či věcné pomoci, jinak toto právo zaniká.“

3. V § 29 odstavec 4 zní:

„(4) Poskytne-li podnikající fyzická osoba, která má příjmy pouze ze samostatné činnosti²²⁾ osobní pomoc na výzvu velitele zásahu nebo v rámci plánované pomoci na vyžádání, náleží jí náhrada ušlého výdělku za dobu, po kterou pomoc poskytne. Náhradu poskytuje Ministerstvo vnitra na základě žádosti podané prostřednictvím krajského úřadu, v jehož správním obvodu byla pomoc poskytována. Pro obsah žádosti a její administraci se použije přiměřeně § 30a. Při výpočtu náhrady ušlého výdělku se postupuje přiměřeně podle zvláštního právního předpisu.²³⁾“

4. V § 30 odstavec 4 zní:

„(4) Peněžní náhradu poskytne Ministerstvo vnitra na základě žádosti podané prostřednictvím krajského úřadu, v jehož správním obvodu při záchranných a

likvidačních pracích nebo cvičení škoda či újma vznikla. Pro obsah žádosti a její administraci se použije postup podle § 30a. Při poskytování této náhrady za věcnou škodu se postupuje podle ustanovení občanského zákoníku platných v době vzniku škody.“

5. V § 30 odstavec 5 zní:

„(5) Právo na náhradu škody s uvedením důvodů je třeba uplatnit písemně u příslušného krajského úřadu do 6 měsíců od doby, kdy se právnická nebo fyzická osoba o škodě dozvěděla, nejdéle do 5 let od vzniku škody, jinak právo zaniká. Ministerstvo vnitra může v případech hodných zvláštního zřetele přiznat náhradu škody i po uplynutí termínu k podání žádosti, nebo i bez podání žádosti, ale nejdéle do 5 let od vzniku škody.“

6. V § 30 odstavec 6 se věta druhá nahrazuje větou „Obdobně se postupuje v případě poskytování pomoci v příhraničí.“.

7. Za § 30 se vkládá nový § 30a, který zní:

„§ 30a

(1) Poškozený žádá o poskytnutí náhrady škody písemnou žádostí doloženou doklady a podklady potřebnými pro posouzení nároku na náhradu škody. Žádost musí obsahovat tyto údaje:

- a) jméno, příjmení, datum narození a trvalý pobyt poškozeného, je-li jím fyzická osoba,
- b) název, sídlo a identifikační číslo (bylo-li přiděleno) osoby poškozeného, je-li jím podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba,
- c) označení mimořádné události nebo cvičení, v jejichž souvislosti byly nařízeny záchranné či likvidační práce,
- d) vyjádření velitele zásahu k uplatňované náhradě
- e) popis škody, rozsah škody a její výši,
- f) vylíčení rozhodujících skutečností o tom, že žádost byla podána ve lhůtě vymezené k uplatnění nároku,
- g) popis příčinné souvislosti mezi záchrannými a likvidačními pracemi a vznikem škody,
- h) den vyhotovení žádosti a podpis žadatele,
- i) seznam příloh prokazujících vznik škody a její výši.

(2) Neobsahuje-li žádost předepsané náležitosti nebo nejsou-li k žádosti připojeny doklady a podklady prokazující vznik škody a její výši, majetková práva, popřípadě jiné vztahy k předmětu náhrady škody, vyzve krajský úřad poškozeného, aby doplnil chybějící údaje, doklady nebo podklady nejpozději ve lhůtě do 30 dnů ode dne obdržení výzvy. V této lhůtě může poškozený též upřesnit rozsah a výši náhrady škody, o jejíž poskytnutí požádal.

(3) Po obdržení úplné žádosti doložené doklady a podklady, rozhodnými pro posouzení nároku na náhradu škody, postoupí krajský úřad tuto žádost spolu s přílohami k rozhodnutí o přiznání či nepřiznání náhrady škody Ministerstvu vnitra.

(4) V případě, že žádost poškozeného neobsahuje předepsané údaje, nebyly k ní připojeny požadované doklady a podklady, ani na základě výzvy příslušného orgánu nebyly ve stanovené lhůtě předepsané náležitosti žádosti doplněny nebo předepsané či vyžádané doklady a podklady poškozeným doloženy, zašle krajský úřad bez zbytečného odkladu takovou žádost k posouzení Ministerstvu vnitra s informací, že žádost není kompletní. Ministerstvo vnitra o této žádosti rozhodne na základě předložené dokumentace.

(5) Ustanovením odst. 3 a 4 není dotčeno oprávnění Ministerstva vnitra vyžádat si od poškozeného další doklady a podklady rozhodné pro posouzení nároku na náhradu škody.“

8. V § 31 odst. 2 se slova „může být“ nahrazují slovem „bude“.
9. V § 31 se na konci odstavce 3 doplňují věty „Orgány kraje jsou oprávněny požadovat uhrazení těchto nákladů ze státního rozpočtu. Pro úhradu těchto nákladů se použije postup podle odst. 2.“.
10. V § 33 odstavec 1 zní:

„(1) Na rozhodování a ukládání povinností podle tohoto zákona, s výjimkou pokut podle § 28, se nevztahuje správní řád. Při poskytování náhrad podle § 29 a 30 se postupuje podle předpisů soukromého práva. Stanoviska uplatněná k politice územního rozvoje a územně plánovací dokumentaci nejsou správním rozhodnutím. Stanoviska vydávaná podle tohoto zákona jako podklad pro rozhodnutí podle zvláštního právního předpisu nebo územní souhlas anebo ohlášení stavby jsou závazným stanoviskem podle správního řádu^{25a)} a nejsou samostatným rozhodnutím ve správním řízení.“

Čl. II

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti 1. ledna 2023.

Důvodová zpráva

OBECNÁ ČÁST

1. Zhodnocení platného právního stavu

Náhrada za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné nebo osobní pomoci

Podle současné právní úpravy § 23 odst. 2 a § 25 odst. 2 zákona č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o IZS“) jsou právnické osoby, podnikající fyzické osoby i fyzické osoby v souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi povinny poskytnout osobní nebo věcnou pomoc na přímou výzvu velitele zásahu (§ 19) nebo starosty obce (§ 16), a dále strpět případná omezení svého vlastnického nebo užívacího práva (např. vstup na pozemky nebo stavby, umístění zařízení systému varování a vyrozumění na nemovitostech). Podle § 29 zákona o IZS náleží právnické nebo fyzické osobě za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné nebo osobní pomoci peněžní náhrada, kterou poskytuje krajský úřad, v jehož územním obvodu byla pomoc poskytována. Peněžní náhrada se vyplácí do 6 měsíců od ukončení záchranných nebo likvidačních prací.

V zákoně o IZS nejsou nijak blíže upraveny podmínky pro uplatnění peněžní náhrady dotčenými právnickými a fyzickými osobami ani není upravena lhůta, ve které je možno takový nárok uplatnit. Zákon v podstatě neřeší otázku finančního krytí těchto peněžních náhrad, když pouze v § 31 odst. 2 stanoví, že „K úhradě mimořádných výdajů vzniklých v důsledku prováděných záchranných a likvidačních prací může být použita rezerva finančních prostředků vyčleněná v rozpočtové kapitole Všeobecná pokladní správa.“ a v § 29 odst. 5 stanoví, že „Obce, kraje, popřípadě základní složky integrovaného záchranného systému jsou oprávněny požadovat uhrazení nákladů, které vynaložily jako náhradu za poskytnutí věcné nebo osobní pomoci, za provedené likvidační práce a škody prokazatelně vzniklé havárií (§ 24), po původci havárie. Těmito úhradami se kompenzují vynaložené výdaje.“

Pokud jde o možnost krajů požadovat uhrazení nákladů, které vynaložily jako náhradu za poskytnutí věcné nebo osobní pomoci, za provedené likvidační práce a škody prokazatelně vzniklé havárií po původci havárie, je třeba konstatovat, že ne vždy se podaří původce havárie jednoznačně určit. I v případě, že se tak stane, osoba označená jako původce havárie se bude zpravidla bránit hradit tyto náklady podle § 24 odst. 2 písm. f) zákona o IZS odvolávajíc se na to, že není původcem havárie ve smyslu tohoto zákonného ustanovení, nebo že výše nákladů, které po ní krajský úřad požaduje v souvislosti s poskytnutím věcné a osobní pomoci, s likvidačními pracemi a se škodami prokazatelně vzniklými havárií, je příliš vysoká a neodpovídá § 29 zákona o IZS. Z těchto důvodů nelze prakticky počítat se situací, že v zákonné lhůtě pro proplácení peněžních náhrad podle § 29 odst. 1 zákona o IZS bude mít krajský úřad (kraj) na svém účtu dostatečné finanční prostředky získané právě postupem podle § 24 odst. 2 písm. f) zákona o IZS. Další otázkou je, kdy a zda vůbec (v jaké výši) se mu podaří v konkrétních případech úhradu nákladů od původců havárií ve smyslu tohoto zákonného ustanovení fakticky obdržet.

Z výše uvedených důvodů je navrhováno zpřesnit § 29 zákona o IZS tak, aby byly stanoveny alespoň minimální podmínky pro uplatnění peněžitých náhrad za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné nebo osobní pomoci, lhůty pro uplatnění těchto náhrad u krajského úřadu a zejména pak upravit, že peněžní náhradu poskytuje Ministerstvo vnitra.

Náhrada škody způsobené právníckým a fyzickým osobám vzniklé v příčinné souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi a cvičeními

Podle § 30 odst. 1 zákona o IZS odpovídá za škodu způsobenou právníckým a fyzickým osobám vzniklou v příčinné souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi a cvičeními prováděnými podle tohoto zákona stát. Podle § 30 odst. 3 a 4 zákona o IZS poskytuje právníckým a fyzickým osobám, které utrpěly škodu na zdraví nebo věcnou škodu v příčinné souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi a cvičeními prováděnými podle zákona o IZS, peněžní náhradu stát prostřednictvím krajského úřadu, v jehož správním obvodu při záchranných a likvidačních pracích nebo cvičení škoda či újma vznikla. Základní podmínky pro uplatnění práva na náhradu škody tj. formu žádosti, lhůtu k podání žádosti a orgán, u kterého se náhrada škody uplatňuje, jsou upraveny v § 30 odst. 5 zákona o IZS.

Právě aplikace těch ustanovení zákona, podle kterých je odpovědný za škody stát, ale peněžní náhrady za ně poskytuje stát prostřednictvím krajského úřadu, činí v praxi značné potíže, neboť existují rozdílná stanoviska ohledně určení rozpočtu, z něhož by náhrada škody měla být hrazena. Podle jednoho stanoviska má být náhrada škody poskytnuta ze státního rozpočtu, a to s odkazem na formulaci ustanovení v zákoně o IZS „*stát odpovídá za škodu*“, „*peněžní náhradu poskytne stát*“. Podle druhého, opačného stanoviska má náhradu poskytnout kraj ze svého rozpočtu, a to vzhledem k formulaci ustanovení v zákoně o IZS „*peněžní náhradu poskytne stát prostřednictvím krajského úřadu*“.

S ohledem na praktické zkušenosti s aplikací § 30 zákona o IZS se navrhuje doplnit text tohoto zákonného ustanovení tak, aby obsahoval i podstatné náležitosti žádosti o náhradu škody, povinnost žadatele prokázat na své náklady výši škody, jež uplatňuje, dále stanovení kompetence Ministerstva vnitra rozhodovat o přiznání či nepřiznání náhrady škody a její výplatě.

V souvislosti s jednoznačným stanovením státu, jakožto subjektu oprávněného rozhodovat o přiznání či nepřiznání nároků na náhradu za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné a osobní pomoci a náhrady škody, je dále nezbytně nutné provést dílčí úpravu § 31 ve vztahu k možnosti orgánů kraje požadovat uhrazení vynaložených nákladů dle § 31 odst. 3.

Vztah k zvláštním právním předpisům

Podle § 33 odst. 1 se na rozhodování a ukládání povinností podle zákona o IZS, s výjimkou pokut podle § 28 a řízení o náhradě podle § 29 a 30, nevztahuje správní řád. Předmětné ustanovení je výsledkem novelizace provedené zákonem č. 415/2021 Sb., ze dne 26. 10. 2021, s účinností od 01.12.2021. Uvedené doplnění zákona o IZS bylo do novelizace zákona o požární ochraně včleněno jako pozměňovací návrh Výboru pro bezpečnost Poslanecké sněmovny. Důsledkem právní úpravy je, že posuzování náhrad dle zákona o IZS má probíhat v režimu správního řízení, jehož výsledkem je vydání správního rozhodnutí dle § 67 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

Do 1.12.2021 bylo při vyřizování náhrad podle zákona o IZS postupováno neformálním způsobem. Podle aktuální právní úpravy však již není možné postupovat neformálně, ale o každém nároku o náhradu v režimu zákona o IZS musí být vedeno řízení podle části druhé správního řádu a vydáno správní rozhodnutí, podléhající přezkumu v odvolacím řízení. Uvedené dále znamená, že přiznaný nárok musí být uhrazen (ať už je v jakékoli výši) krajským úřadem, tzn. krajem.

Tento nově upravený postup ovšem znamená zásadní průlom do celého systému posuzování nároků o náhradu škody podle zákona o IZS. Podřazení vyřizování náhrad podle zákona o IZS pod režim správního řízení zakládá dvojkoľejnost v řešení náhrad škod, zejména v situaci, kdy související právní předpis řešící poskytování náhrad dle krizového zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, v platném znění takovouto úpravu postrádá. Za daného stavu může docházet k paradoxní situaci, kdy neúspěšný žadatel o náhradu škody dle zákona o IZS bude muset nejprve vyčerpat řádné opravné prostředky proti nevyhovujícímu rozhodnutí a až poté se se svým nárokem obrátit na civilní soud, zřejmě postupem dle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění, k přezkoumání rozhodnutí správního orgánu vydaného v soukromoprávní věci. Zatímco neúspěšný žadatel s nárokem dle krizového zákona se může na civilní soud obrátit přímo a může se domoci svého nároku rychleji než žadatel dle zákona o IZS.

Jako efektivnější se tedy jeví vyloučit při řízení o náhradách dle § 29 a 30 správní řád a výslovně stanovit, že při poskytování náhrad se postupuje podle předpisů soukromého práva, neboť § 29 a 30 odkazuje na použití občanského zákoníku a zákoníku práce. Soukromoprávní povahu procesu vyřizování náhrad dle zákona o IZS dovodil i Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, v usnesení pod sp. zn. Konf 2/2018-5 ze dne 24.4.2018, dle kterého „*Zákon o IZS neposkytuje komplexní speciální procesní úpravu nároku na náhradu škody, v této souvislosti odkazuje na použití ustanovení občanského zákoníku, což je dalším dokladem soukromoprávní povahy § 30 zákona o IZS.*“

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy a vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Základní problém, tak jak je popsán už i v části 1. této důvodové zprávy, je spatřován v tom, že v současném znění je v zákoně o IZS uveden jako subjekt poskytující finanční náhrady podle § 29 a § 30 krajský úřad, a to od 1. 1. 2003, tedy ode dne nabytí účinnosti zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, který v části šedesáté první obsahuje změnu zákona o IZS a ve všech předmětných ustanoveních nahrazuje slova „okresní úřad“ slovy „krajský úřad“. Okresní úřad měl však zcela jiné právní postavení, než má nyní krajský úřad. Podle zákona č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech, ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, okresní úřad sestavoval rozpočet, hospodařil podle něj a vypracovával závěrečný účet podle zvláštního právního předpisu. Okresní úřad měl příjmy a výdaje, které byly součástí samostatné kapitoly státního rozpočtu.

Podle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, je krajský úřad jedním z orgánů kraje a nemá právní subjektivitu, kdežto kraj je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek a vlastní příjmy vymezené zákonem a hospodaří za podmínek stanovených zákonem podle vlastního rozpočtu. Nakládání s finančními prostředky pak přísluší voleným orgánům kraje, tedy zastupitelstvu kraje a radě kraje. Krajský úřad nemá ze zákona žádné oprávnění přímo rozhodovat o výdajích z rozpočtu kraje.

Podle § 2 odst. 1 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů „*Finanční hospodaření územních samosprávných celků a svazků obcí se řídí jejich ročním rozpočtem a rozpočtovým výhledem.*“ Podle § 35 odst. 2 písm. i) schvaluje rozpočet kraje zastupitelstvo. Podle § 59 odst. 1 písm. a) téhož zákona zabezpečuje hospodaření podle schváleného rozpočtu a provádí rozpočtová opatření v rozsahu svěřeném zastupitelstvem rada kraje. Podle § 35 odst. 1 a 57 odst. 1 zákona rozhoduje zastupitelstvo nebo rada ve věcech přenesené působnosti, jen stanoví-li tak zákon.

Z výše uvedeného vyplývá, že zastupitelstvo ani rada kraje nemohou rozhodovat o poskytování peněžních náhrad podle § 29 a § 30 zákona o IZS. K tomu je oprávněný toliko krajský úřad v přenesené působnosti, který však zase nemá žádné kompetence, pokud jde rozhodování ohledně výdajů z rozpočtu kraje.

Dosavadní zkušenosti s proplácením těchto finančních náhrad ukazují, že současná legislativní úprava týkající se vyplácení peněžních náhrad za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné nebo osobní pomoci právnickým nebo fyzickým osobám či vyplácení náhrad škod podle § 30 zákona o IZS je zcela nedostačená. Zakotvuje povinnost pro krajské úřady hradit peněžní náhrady za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné nebo osobní pomoci v zákonné lhůtě, aniž je zákonem garantováno, že krajské úřady budou mít potřebné finanční prostředky v této lhůtě k dispozici. Tuto skutečnost je třeba řešit úpravou znění zákona o IZS, kde bude jednoznačně stanoveno, že finanční prostředky na výplatu finančních náhrad za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné a osobní pomoci podle § 29 a na náhrady škod podle § 30 poskytuje Ministerstvo vnitra.

Rozhodování na úseku výkonu státní správy krajskými a obecními úřady, které zavazuje tyto orgány k náhradě z rozhodnutí vplynuvších nákladů, se již v minulosti projevilo jako značně problematické. Obecní a krajské úřady nedisponují dostačenými finančními prostředky, ze kterých by bylo možné úhrady provádět. Tento problém se plně projevil např. v případě úhrady nákladů na exekuci – odstranění stavby – nařízenou stavebním úřadem, když náklady na odstranění stavby by musela sanovat obec či kraj ze svého rozpočtu, neboť stavební úřad dostatečné prostředky pro výkon rozhodnutí nemá. K tomu však samosprávné obce ani kraje nejsou povinny a výkon rozhodnutí tak fakticky neprobíhal. Návrh hradit náklady z příspěvku na výkon státní správy, který územní samosprávné celky dostávají, taktéž nebyl v praxi proveditelný, a to z důvodu, že tento příspěvek je určen primárně na provozní náklady a náhrady za mzdy, přičemž však náklady na odstranění stavby (a analogicky dle zákona o IZS náhrady za škodu a poskytnutí pomoci) jsou svým charakterem zcela odlišné, jejich výskyt je nahodilý a jejich výši není možno jakkoli předem kalkulovat. V případě odstraňování staveb nakonec bylo přistoupeno k řešení prostřednictvím dotačního programu Ministerstva pro místní rozvoj, což však nevyřešilo základní problém, a to je neexistence povinnosti samospráv hradit náklady vzniklé jako důsledek rozhodování na úseku výkonu přenesené působnosti.

Hrazení náhrad krajskými úřady z příspěvku na výkon státní správy je nesystémové a v praxi neudržitelné. Kraje jsou tak nuceny sanovat náhrady, za které odpovídá stát, ze svých rozpočtů, což je významným zásahem do ústavně zaručeného práva na samosprávu. Naopak se osvědčil postup, který je uveden v zákoně č. 115/2000 Sb., o poskytování náhrad škod způsobených vybranými zvláště chráněnými živočichy.

V návaznosti na novou úpravu, ve které bude jednoznačně upraveno, že finanční náhrady budou poskytovány ze státního rozpočtu, je navrhováno upravit i postup pro přijímání žádostí o náhradu škody a rozhodování o nich. Podstatou navrhované změny je zde úprava zákona tak, že krajský úřad bude žádosti o náhradu škody od poškozených pouze přijímat, administrovat, případně vyzývat k jejich doplnění a kompletní žádosti včetně příloh zasílat Ministerstvu vnitra, které pak bude o uplatněných škodách rozhodovat.

Navrhovaný systém přímého rozhodování o náhradách škod Ministerstvem vnitra je v plném souladu s odpovědností státu za škodu způsobenou právnickým a fyzickým osobám vzniklou v příčinné souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi a cvičeními prováděnými podle zákona o IZS, která je stanovena v § 30 odst. 1 zákona o IZS. Ministerstvo vnitra je podle § 12 odst. 1 písm. m) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, zejména pro krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochranu obyvatelstva

a integrovaný záchranný systém. Podle § 10 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, se příjmy a výdaje státního rozpočtu člení na kapitoly, které vyjadřují okruh působnosti a odpovědnosti ústředních orgánů státní správy; v tomto ustanovení je uveden odkaz na výše citovaný zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s Ústavou a s ústavním pořádkem České republiky.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, její slučitelnosti s akty práva Evropské unie

Navrhovaná právní úprava není v rozporu s mezinárodními smlouvami podle čl. 10 Ústavy ani s právem Evropské unie.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy

Návrh zákona o IZS nebude mít negativní dopad do veřejných rozpočtů, neboť se nejedná o novou povinnost hradit peněžní náhrady podle § 29 a 30 zákona o IZS ze státního rozpočtu. Jde pouze o zpřesňující ustanovení zamezující možnosti různého výkladu a dávající právní jistotu dotčeným osobám.

Návrh zákona o IZS nepředpokládá sociální dopady.

Návrh zákona o IZS nepředpokládá dopad na podnikatelské prostředí ani na životní prostředí.

6. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Navrhovaná právní úprava nebude mít dopad na ochranu soukromí ani osobních údajů.

7. Zhodnocení ve vztahu k zákazu diskriminace

Platná právní úprava ani navrhovaná úprava není v rozporu a nestanovuje odchylky ve vztahu k zákazu diskriminace. Rovněž nejsou v rozporu se zákonem č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (antidiskriminační zákon), ve znění zákona č. 89/2012 Sb., zákona č. 332/2014 Sb., a zákona č. 365/2017 Sb.

8. Zhodnocení korupčních rizik

Tento návrh nevyvolá zvýšená korupční rizika.

9. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Tento návrh nemá dopady na bezpečnost nebo obranu státu.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Čl. I

K bodu 1

Ustanovení nově vymezuje působnost Ministerstva vnitra rozhodovat o přiznání či nepřiznání náhrad podle § 29 – náhrady za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné a osobní pomoci a podle § 30 – náhrady za škodu způsobenou právníckým a fyzickým osobám vzniklou v příčinné souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi.

K bodu 2

Ustanovení upravuje postup při uplatňování a poskytování peněžních náhrad za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné nebo osobní pomoci právníckými nebo fyzickými osobami. Žádost se podává k Ministerstvu vnitra prostřednictvím krajského úřadu. Pokud jde o obsah žádosti a způsob její administrace, odkazuje se z důvodu obdobnosti na přiměřené použití § 30a zákona o IZS. Peněžní náhradu poskytuje Ministerstvo vnitra. V ustanovení se dále stanoví k uplatnění nároku 6 měsíční prekluzivní lhůta.

K bodu 3

Ustanovení obdobně jako v odstavci 1 upravuje postup při uplatňování a poskytování náhrad za poskytnutí osobní pomoci u podnikající fyzické osoby mající příjmy pouze ze samostatné činnosti. Žádost se podává k Ministerstvu vnitra prostřednictvím krajského úřadu. Pokud jde o obsah žádosti a způsob její administrace, odkazuje se z důvodu obdobnosti na přiměřené použití § 30a zákona o IZS. Peněžní náhradu poskytuje Ministerstvo vnitra.

K bodu 4

Ustanovení upravuje postup při uplatňování a poskytování peněžních náhrad za škodu způsobenou právníckým a fyzickým osobám v příčinné souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi a cvičeními podle zákona o IZS. Žádost se podává k Ministerstvu vnitra prostřednictvím krajského úřadu. Pokud jde o obsah žádosti a způsob její administrace, odkazuje se na použití § 30a zákona o IZS. Peněžní náhradu poskytuje Ministerstvo vnitra.

K bodu 5

V souvislosti s navrhovanou centralizací rozhodování a vyřizování žádostí dle § 29 a 30 v rukou Ministerstva vnitra, kdy krajský úřad jednotlivé žádosti jen sesbírá a následně předá Ministerstvu k rozhodnutí o přiznání a vyplacení, či nepřiznání náhrady, se navrhuje rovněž upravit, aby Ministerstvo vnitra namísto krajského úřadu rozhodlo v případech zvláštního zřetele hodných o přiznání náhrady i po uplynutí termínu k podání žádosti, nebo i bez podání žádosti.

K bodu 6

Z důvodu, že Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy pro vnitřní věci, zejména pro krizové řízení, civilní nouzové plánování, ochranu obyvatelstva

a integrovaný záchranný systém, se navrhuje sjednotit, že i v případě škod, které vzniknou složkám IZS nebo osobám v nich zařazených při poskytování pomoci v příhraničí, hradí tuto škodu příslušné Ministerstvo vnitra.

K bodu 7

Ustanovení upravuje náležitosti žádosti o náhradu škod podle § 30 zákona o IZS včetně formy žádosti, doplňování neúplných či řádně nedoložených žádostí. Dále je zde upraven postup předání žádosti Ministerstvu vnitra a rovněž postup v případě, že žádost nebyla ani přes výzvu krajského úřadu doplněna. Náležitosti žádosti a procesní postup jejich předkládání Ministerstvu vnitra se použije jak pro žádosti dle § 30, tak i přiměřeně pro žádosti dle § 29 zákona o IZS.

K bodu 8

Jedná se formulační úpravu stran použití rezervy finančních prostředků k úhradě mimořádných výdajů vzniklých v důsledku provádění záchranných a likvidačních prací.

K bodu 9

Navrhuje se upravit možnost refundace nákladů ze státního rozpočtu na krytí výdajů hrazených ze strany orgánů kraje, vzniklých při nasazení sil a prostředků složek IZS v případě, že neuhrazení těchto nákladů by mohlo ohrozit funkčnost složek IZS k provádění záchranných a likvidačních prací.

K bodu 10

Navrhovaná úprava se vrací do právního stavu před 1.12.2021, dle něhož se na řízení o náhradách dle § 29 a 30 nevztahovala úprava správního řízení a orgány rozhodující o náhradách nevydávaly v těchto věcech správní rozhodnutí ve formálním a materiálním smyslu, kdy tento postup byl v souladu s rozhodnutím Zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., sp. zn. Konf 2/2018 ze dne 24.4.2018. Zvláštní senát v rozhodnutí uzavřel, že posuzování náhrad má soukromoprávní charakter a vyřízení žádosti není správním rozhodnutím, neboť není naplněn ani materiální ani formální znak rozhodnutí správního orgánu, kdy se jedná spíše o proces předběžného projednání neformální povahy či uznání či odmítnutí nároku protistrany v soukromoprávním sporu.

Postup mimo správní řízení neznamená pro žadatele újmu na jeho právech, naopak je pro něj příznivější, neboť žadatel není limitován poměrně krátkými lhůtami pro podání opravných prostředků a zároveň se se svým nárokem může rychleji dostat k jeho soudnímu vymáhání. U rozhodování o přiznání či nepřiznání nároku na náhradu škody se jedná o posouzení občanskoprávního nároku, neboť jeho podstatou je zásah státu do osobnostních a vlastnických práv žadatele, jež je plně hodnotitelný z pohledu nároku na uspokojení práva toliko v občanskoprávním řízení, nikoli v řízení správním. Navrhovaná úprava tedy vylučuje aplikaci správního řádu a výslovně stanovuje, že při vyřizování žádostí o náhrady podle § 29 a 30 bude postupováno podle předpisů soukromého práva (občanský zákoník, zákoník práce) tak, aby o případném nároku poškozeného, jehož žádosti nebylo vyhověno, rozhodoval soud v občanskoprávním řízení dle části 3. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Čl. II

Nabytí účinnosti zákona se navrhuje k 1. lednu 2023, což odpovídá základní úpravě nabývání účinnosti právních předpisů v § 3 odst. 3 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů.

Část platného znění zákona s vyznačením navrhovaných změn

HLAVA III

POSTAVENÍ A ÚKOLY STÁTNÍCH ORGÁNŮ A ORGÁNŮ ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ PŘI PŘÍPRAVĚ NA MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI A PŘI PROVÁDĚNÍ ZÁCHRANNÝCH A LIKVIDAČNÍCH PRACÍ

DÍL 1

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady

§ 6

Ministerstva a jiné ústřední správní úřady (dále jen "ministerstvo") při přípravě na mimořádné události, při provádění záchranných a likvidačních prací a při ochraně obyvatelstva v oboru své působnosti

- a) vedou přehled možných zdrojů rizik, provádějí analýzy ohrožení a v rámci prevence podle zvláštních právních předpisů⁹⁾ sjednávají nápravu skutečností a stavů, které by mohly způsobit vznik mimořádné situace,
- b) rozhodují o činnostech k provádění záchranných a likvidačních prací a ke zmírnění jejich následků, pokud zvláštní právní předpis¹⁰⁾ nestanoví jinak,
- c) organizují okamžité opravy nezbytných veřejných zařízení pro ochranu obyvatelstva.

§ 7

Ministerstvo vnitra

(1) Ministerstvo vnitra plní úkoly v oblasti¹¹⁾

- a) přípravy na mimořádné události, integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva,
- b) zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací při mimořádných událostech v zahraničí a poskytování humanitární pomoci do zahraničí v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí; humanitární pomoci se pro účely tohoto zákona rozumí opatření prováděná za účelem pomoci obyvatelstvu postiženému mimořádnou událostí, v jejichž rámci se využívají lidské a materiální zdroje.

(2) Ministerstvo vnitra při plnění úkolů uvedených v odstavci 1

- a) sjednocuje postupy ministerstev, krajských úřadů, obecních úřadů, právnických osob a fyzických osob vykonávajících podnikatelskou činnost podle zvláštních právních předpisů¹²⁾ (dále jen "podnikající fyzické osoby"),

- b) usměrňuje integrovaný záchranný systém,
- c) provádí kontrolu a koordinaci poplachových plánů integrovaného záchranného systému krajů a zpracovává ústřední poplachový plán integrovaného záchranného systému, který schvaluje ministr vnitra,
- d) řídí výstavbu a provoz informačních a komunikačních sítí a služeb integrovaného záchranného systému,
- e) zpracovává koncepci ochrany obyvatelstva,
- f) zajišťuje a provozuje jednotný systém varování a vyrozumění a systém veřejné výstrahy podle jiného právního předpisu²⁹⁾, stanoví způsob informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních, způsobu a době jejich provedení,
- g) organizuje instruktáže a školení v oblasti ochrany obyvatelstva a pro přípravu složek integrovaného záchranného systému zaměřené na jejich vzájemnou součinnost; k tomuto účelu zřizuje vzdělávací zařízení,
- h) uplatňuje stanovisko k politice územního rozvoje a územnímu rozvojovému plánu z hlediska ochrany obyvatelstva a civilního nouzového plánování při přípravě na mimořádné události, je dotčeným orgánem při posuzování zralosti projektů společného zájmu energetické infrastruktury²⁸⁾ a uplatňuje závazná stanoviska ve společném územním a stavebním řízení pro stavby projektů společného zájmu energetické infrastruktury z hlediska ochrany obyvatelstva,
- i) stanoví, po projednání s Ministerstvem pro místní rozvoj, stavebně technické požadavky na stavby určené k ochraně obyvatelstva při mimořádných událostech, k zabezpečení záchranných prací, ke skladování materiálu civilní ochrany a k ochraně a ukrytí obsluh důležitých provozů (dále jen "stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany"),
- j) usměrňuje postup při zřizování zařízení civilní ochrany.

(3) Ministerstvo vnitra zabezpečuje ústřední koordinaci záchranných a likvidačních prací, jestliže

- a) mimořádná událost přesahuje státní hranice České republiky a je nutná koordinace záchranných a likvidačních prací nad rámec příhraničních styků, nebo
- b) mimořádná událost přesahuje území kraje a velitel zásahu (§ 19) vyhlásil nejvyšší stupeň poplachu, anebo
- c) o tuto koordinaci požádá velitel zásahu (§ 19), starosta obce s rozšířenou působností nebo hejtman.

(4) Ministerstvo vnitra dále

- a) organizuje záchrannou a materiální pomoc do zahraničí ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí, složkami integrovaného záchranného systému nebo ústředními správními úřady,

b) průběžně zajišťuje v souladu s mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána, funkci kontaktního místa pro vyžádání humanitární pomoci do zahraničí postiženým státem nebo mezinárodní organizací; tím není dotčena možnost vyžádání humanitární pomoci do zahraničí diplomatickou cestou, nebo oznámení vzniku závažné mimořádné události v zahraničí, která může ohrozit i území České republiky,

c) informuje příslušné mezinárodní organizace o silách a prostředcích České republiky předurčených pro poskytování humanitární pomoci do zahraničí,-

d) rozhoduje o žádostech o náhradách podle § 29 a 30.

(5) Úkoly Ministerstva vnitra uvedené v odstavcích 2 až 4 a 7 plní generální ředitelství hasičského záchranného sboru zřízené podle zvláštního zákona.²⁾

(6) Ministerstvo vnitra je oprávněno vyžádat si účast zástupců ostatních ministerstev a zástupců složek uvedených v § 4 odst. 2 a popřípadě jiných odborníků při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.

(7) Ministerstvo vnitra

a) koordinuje a rozvíjí tísňovou komunikaci za účelem zajištění přístupu k základním složkám integrovaného záchranného systému prostřednictvím jednotného evropského tísňového čísla 112, jakož i národních tísňových čísel 150, 155 a 158,

b) přijímá vhodná opatření, aby osoby se zdravotním postižením měly prostřednictvím tísňové komunikace přístup k základním složkám integrovaného záchranného systému za rovnocenných podmínek jako ostatní osoby,

c) shromažďuje informace o kvalitě a využívání tísňové komunikace prostřednictvím jednotného evropského tísňového čísla 112, jakož i národních tísňových čísel 150, 155 a 158,

d) spolupracuje v oblasti tísňové komunikace s Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem zdravotnictví a Českým telekomunikačním úřadem, jakož i s příslušnými orgány jiných členských států Evropské unie.

(8) Prováděcí právní předpis stanoví

a) pravidla pro zapojování do mezinárodních záchranných operací,

b) pravidla poskytování a přijímání humanitární pomoci,

c) postup při zřizování zařízení civilní ochrany a při odborné přípravě jejich personálu,

d) způsob informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení,

e) technické, provozní a organizační zabezpečení jednotného systému varování a vyrozumění a způsob poskytování tísňových informací,

f) způsob provádění evakuace a jejího všestranného zabezpečení,

g) zásady postupu při poskytování úkrytů a způsob a rozsah kolektivní a individuální ochrany obyvatel,

h) požadavky ochrany obyvatelstva v územním plánování a stavebně technické požadavky na stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany.

§ 8

Ministerstvo zdravotnictví

(1) Přesahuje-li mimořádná událost územní obvod kraje, který poskytovatele zdravotnické záchranné služby zřídil, nebo je-li to nutné z odborných nebo kapacitních důvodů, a nedohodnou-li se kraje na řešení situace, koordinuje činnost poskytovatele zdravotnické záchranné služby a poskytovatele zdravotnické dopravní služby a přepravy pacientů neodkladné péče na vyžádání kraje Ministerstvo zdravotnictví.

(2) Při koordinaci podle odstavce 1 je poskytovatel zdravotnické záchranné služby, poskytovatel zdravotnické dopravní služby a přepravy pacientů neodkladné péče povinen uposlechnout pokynů Ministerstva zdravotnictví.

(3) Ministerstvo zdravotnictví odpovídá v okruhu své působnosti za výběr a metodické řízení přípravy zdravotnických pracovníků a za výběr prostředků pro mezinárodní záchranné operace a poskytování humanitární pomoci do zahraničí.

§ 9

Ministerstvo dopravy a spojů

(1) Ministerstvo dopravy a spojů zabezpečuje pro potřeby správních úřadů a základních složek integrovaného záchranného systému celostátní informační systém pro záchranné a likvidační práce v oblasti mobilních zdrojů nebezpečí v dopravě (dále jen "dopravní informační systém").

(2) Správní úřady a dopravci jsou povinni Ministerstvu dopravy a spojů poskytnout potřebné podklady a údaje pro účely dopravního informačního systému před každým provedením přepravy nebezpečných věcí v silniční, železniční, letecké a vnitrozemské vodní dopravě. Údaje z dopravního informačního systému se použijí jen pro účely stanovené tímto zákonem.

(3) Provozovatel dopravního informačního systému zabezpečí ochranu poskytnutých informací a údajů, jejichž případné zneužití by mohlo vést k ohrožení zdraví, života, majetku, životního prostředí nebo podnikatelských zájmů právnických osob nebo podnikajících fyzických osob.

(4) Prováděcí právní předpis stanoví způsob zřízení a vedení dopravního informačního systému a obsah a rozsah podkladů a údajů poskytovaných pro účely dopravního informačního systému.

HLAVA III

KONTROLA, PŘESTUPKY, NÁHRADA A FINANČNÍ ZABEZPEČENÍ

§ 27

Kontrola

(1) Ministerstvo, hasičský záchranný sbor kraje a orgány obcí, které zajišťují přípravu na mimořádné události, záchranné a likvidační práce a ochranu obyvatelstva, jsou oprávněny v mezích své působnosti kontrolovat dodržování tohoto zákona a předpisů vydaných k jeho provedení.

(2) Kontrolu uvedenou v odstavci 1 vykonává u obce krajský úřad, u krajského úřadu a hasičského záchranného sboru kraje Ministerstvo vnitra.

§ 28

Přestupky právnických a podnikajících fyzických osob

(1) Vlastník, správce nebo uživatel technických zařízení a budov, nebezpečných chemických látek nebo nebezpečných odpadů, u něhož dojde k havárii v souvislosti s provozem těchto zařízení a budov nebo při nakládání s těmito látkami nebo odpady nebo při jejich přepravě, se dopustí přestupku tím, že

- a) nesplní některou z povinností podle § 24 odst. 1 nebo § 24 odst. 2 písm. i), nebo
- b) nesplní některou z povinností podle § 24 odst. 2 písm. a) až h).

(2) Právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která je zahrnutá do havarijního plánu kraje nebo vnějšího havarijního plánu, se dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost podle § 23 odst. 1.

(3) Právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

- a) nesplní některou z povinností podle § 21 odst. 2 písm. f) nebo § 23 odst. 2 písm. a),
- b) jako vlastník nebo uživatel nemovitosti nesplní některou z povinností podle § 23 odst. 2 písm. b),
- c) jako vlastník nemovitosti v rozporu s § 23 odst. 2 písm. c)
  - 1. nestrpí umístění zařízení systému varování a vyrozumění na nemovitostech, nebo
  - 2. neumožní přístup k těmto zařízením hasičskému záchrannému sboru kraje nebo jím zmocněným osobám za účelem používání, kontroly, údržby a oprav,
- d) jako vlastník stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany v rozporu s § 23 odst. 2 písm. d)
  - 1. nedbá při užívání této stavby a činnostech s tím spojených, aby nedošlo ke změně charakteru této stavby ve vztahu k jejímu účelu,
  - 2. neumožní využití této stavby pro potřeby civilní ochrany, nebo

3. neumožní přístup hasičskému záchrannému sboru kraje nebo jím zmocněným osobám do této stavby za účelem používání, kontroly, údržby nebo oprav,

e) jako vlastník nebo uživatel stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany neposkytne plánovanou pomoc na vyžádání podle § 21 odst. 2 písm. b), nebo

f) jako provozovatel školského, zdravotnického, sociálního nebo obdobného zařízení nesplní povinnost podle § 23 odst. 2 písm. e).

(4) Provozovatel hromadných informačních prostředků včetně televizního a rozhlasového vysílání se dopustí přestupku tím, že nesplní povinnost podle § 32.

(5) Za přestupek lze uložit pokutu do

a) 250 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. a),

b) 500 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 2,

c) 1 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 3,

d) 2 000 000 Kč, jde-li o přestupek podle odstavce 1 písm. b) a odstavce 4.

§ 28a

Přestupky fyzických osob

(1) Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že

a) nesplní některou z povinností podle § 21 odst. 2 písm. f) nebo § 25 odst. 2 písm. a), b) nebo d),

b) jako vlastník, uživatel nebo správce nemovitosti nesplní některou z povinností podle § 25 odst. 2 písm. c),

c) jako vlastník nemovitosti v rozporu s § 25 odst. 2 písm. e)

1. nestrpí umístění zařízení systému varování a vyrozumění na nemovitostech, nebo

2. neumožní přístup k těmto zařízením hasičskému záchrannému sboru kraje nebo jím zmocněným osobám za účelem používání, kontroly, údržby a oprav, nebo

d) jako vlastník stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany v rozporu s § 25 odst. 2 písm. f)

1. nedbá při užívání této stavby a činnostech s tím spojených, aby nedošlo ke změně charakteru této stavby ve vztahu k jejímu účelu,

2. neumožní využití této stavby pro potřeby civilní ochrany, nebo

3. neumožní přístup hasičskému záchrannému sboru kraje nebo jím zmocněným osobám do této stavby za účelem používání, kontroly, údržby nebo oprav, nebo

e) jako vlastník nebo uživatel stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany neposkytne plánovanou pomoc na vyžádání podle § 21 odst. 2 písm. b).

(2) Za přešupek podle odstavee 1 lze uložít pokutu do 100 000 Kč.

§ 28b

Společná ustanovení k přešupkům

(1) Přešupky podle tohoto zákona projednává hasičský záchranný sbor kraje.

(2) Přešupek podle § 28a odst. 1 písm. a) se zapisuje do evidence přešupků vedené Rejstříkem trestů.

§ 29

Náhrada za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné a osobní pomoci

~~(1) Za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné nebo osobní pomoci náleží právnické nebo fyzické osobě peněžní náhrada. Náhradu poskytuje krajský úřad, v jehož územním obvodu byla pomoc poskytována. Peněžní náhrada se vyplácí do 6 měsíců od ukončení záchranných nebo likvidačních prací.~~

(1) Za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcné nebo osobní pomoci náleží právnické nebo fyzické osobě peněžní náhrada. Náhradu poskytuje Ministerstvo vnitra na základě žádosti podané prostřednictvím krajského úřadu, v jehož územním obvodu byla pomoc poskytována. Pro obsah žádosti a její administraci se použije přiměřeně § 30a. Právo na náhradu musí být uplatněno nejpozději do 6 měsíců ode dne, kdy bylo ukončeno omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí osobní či věcné pomoci, jinak toto právo zaniká.

(2) Pokud dojde k omezení výkonu vlastnického práva k nemovitosti, poskytne se jejímu vlastníku náhrada odpovídající míře omezení jeho majetkových práv podle občanského zákoníku.

(3) Jde-li o vykonání osobní pomoci, u níž nelze určit výši náhrady dohodou nebo postupem podle občanského zákoníku, stanoví se náhrada ve výši, která odpovídá obvyklé mzdě za stejné či podobné práce nebo služby. Při stanovení náhrady za věcnou pomoc se vychází z výše výdajů vzniklých povinnému nebo z výše náhrady obvykle účtované za použití stejného nebo obdobného věcného prostředku v době jeho poskytnutí, zjištěné podle občanského zákoníku.

~~(4) Poskytne-li podnikající fyzická osoba, která má příjmy pouze ze samostatné činnosti²²⁾ osobní pomoc na výzvu velitele zásahu nebo v rámci plánované pomoci na vyžádání, náleží jí náhrada ušlého výdělku za dobu, po kterou pomoc poskytne. Náhradu poskytuje krajský úřad, v jehož správním obvodu byla pomoc poskytována. Při výpočtu náhrady ušlého výdělku se postupuje přiměřeně podle zvláštního právního předpisu.²³⁾~~

(4) Poskytne-li podnikající fyzická osoba, která má příjmy pouze ze samostatné

činnosti²²⁾ osobní pomoc na výzvu velitele zásahu nebo v rámci plánované pomoci na vyžádání, náleží jí náhrada ušlého výdělku za dobu, po kterou pomoc poskytnete. Náhradu poskytuje Ministerstvo vnitra na základě žádosti podané prostřednictvím krajského úřadu, v jehož správním obvodu byla pomoc poskytována. Pro obsah žádosti a její administraci se použije přiměřeně § 30a. Při výpočtu náhrady ušlého výdělku se postupuje přiměřeně podle zvláštního právního předpisu.²³⁾

(5) Obce, kraje, popřípadě základní složky integrovaného záchranného systému jsou oprávněny požadovat uhrazení nákladů, které vynaložily jako náhradu za poskytnutí věcné nebo osobní pomoci, za provedené likvidační práce a škody prokazatelně vzniklé havárií (§ 24), po původci havárie. Těmito úhradami se kompenzují vynaložené výdaje.²⁴⁾

§ 30

Náhrada škody

(1) Stát odpovídá za škodu způsobenou právníckým a fyzickým osobám vzniklou v příčinné souvislosti se záchrannými a likvidačními pracemi a cvičeními prováděnými podle tohoto zákona. Této odpovědnosti se může stát zprostit jen tehdy, pokud se prokáže, že poškozený si způsobil škodu sám nebo způsobil havárii.

(2) Peněžní náhrada se poskytne právníckým a fyzickým osobám, které utrpěly škodu na zdraví nebo věcnou škodu při

a) činnosti složek integrovaného záchranného systému nebo orgánů koordinujících záchranné a likvidační práce,

b) poskytnutí osobní nebo věcné pomoci.

(3) Škoda na zdraví se uhrazuje obdobně podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů²⁵⁾, pokud nevznikl nárok na náhradu této škody již z pracovněprávního vztahu. V případě úmrtí poškozeného se peněžní náhrada poskytne dědicům.

~~(4) Peněžní náhradu poskytne stát prostřednictvím krajského úřadu, v jehož správním obvodu při záchranných a likvidačních pracích nebo cvičení škoda či újma vznikla. Při poskytování této náhrady za věcnou škodu se postupuje podle ustanovení občanského zákoníku platných v době vzniku škody.~~

(4) Peněžní náhradu poskytne Ministerstvo vnitra na základě žádosti podané prostřednictvím krajského úřadu, v jehož správním obvodu při záchranných a likvidačních pracích nebo cvičení škoda či újma vznikla. Pro obsah žádosti a její administraci se použije postup podle § 30a. Při poskytování této náhrady za věcnou škodu se postupuje podle ustanovení občanského zákoníku platných v době vzniku škody.

~~(5) Právo na náhradu škody s uvedením důvodů je třeba uplatnit písemně u příslušného krajského úřadu do 6 měsíců od doby, kdy se právnická nebo fyzická osoba o škodě dozvěděla, nejdéle do 5 let od vzniku škody, jinak právo zaniká. Krajský úřad může v případech hodných zvláštního zřetele přiznat náhradu škody i po uplynutí termínu k podání žádosti, nebo i bez podání žádosti, ale nejdéle do 5 let od vzniku škody.~~

(5) Právo na náhradu škody s uvedením důvodů je třeba uplatnit písemně u příslušného krajského úřadu do 6 měsíců od doby, kdy se právnická nebo fyzická osoba o škodě dozvěděla, nejdéle do 5 let od vzniku škody, jinak právo zaniká. Ministerstvo vnitra může v případech hodných zvláštního zřetele přiznat náhradu škody i po uplynutí termínu k podání žádosti, nebo i bez podání žádosti, ale nejdéle do 5 let od vzniku škody.

(6) Vznikne-li škoda složkám integrovaného záchranného systému nebo osobám v nich zařazeným při poskytování pomoci v zahraničí, hradí tuto škodu Ministerstvo vnitra, pokud ke škodě došlo při mezistátní pomoci schválené Ministerstvem vnitra. ~~V případě poskytování pomoci v příhraničí hradí škodu kraj, z jehož území byla pomoc poskytnuta. Obdobně se postupuje v případě poskytování pomoci v příhraničí.~~ Odškodnění se provádí tak, jako kdyby škoda vznikla na území České republiky.

(7) Náhrada škody se neposkytuje právnickým a fyzickým osobám, které zavinily vznik havárie.

§ 30a

(1) Poškozený žádá o poskytnutí náhrady škody písemnou žádostí doloženou doklady a podklady potřebnými pro posouzení nároku na náhradu škody. Žádost musí obsahovat tyto údaje:

- a) jméno, příjmení, datum narození a trvalý pobyt poškozeného, je-li jím fyzická osoba,**
- b) název, sídlo a identifikační číslo (bylo-li přiděleno) osoby poškozeného, je-li jím podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba,**
- c) označení mimořádné události nebo cvičení, v jejichž souvislosti byly nařízeny záchranné či likvidační práce,**
- d) vyjádření velitele zásahu k uplatňované náhradě,**
- e) popis škody, rozsah škody a její výši,**
- f) vylíčení rozhodujících skutečností o tom, že žádost byla podána ve lhůtě vymezené k uplatnění nároku,**
- g) popis příčinné souvislosti mezi záchrannými a likvidačními pracemi a vznikem škody,**
- h) den vyhotovení žádosti a podpis žadatele,**
- i) seznam příloh prokazujících vznik škody a její výši.**

(2) Neobsahuje-li žádost předepsané náležitosti nebo nejsou-li k žádosti připojeny doklady a podklady prokazující vznik škody a její výši, majetková práva, popřípadě jiné vztahy k předmětu náhrady škody, vyzve krajský úřad poškozeného, aby doplnil chybějící údaje, doklady nebo podklady nejpozději ve lhůtě do 30 dnů ode dne obdržení výzvy. V této lhůtě může poškozený též upřesnit rozsah a výši náhrady škody, o jejíž poskytnutí požádal.

(3) Po obdržení úplné žádosti doložené doklady a podklady, rozhodnými pro posouzení nároku na náhradu škody, postoupí krajský úřad tuto žádost spolu s přílohami k rozhodnutí o přiznání či nepřiznání náhrady škody Ministerstvu vnitra.

(4) V případě, že žádost poškozeného neobsahuje předepsané údaje, nebyly k ní připojeny požadované doklady a podklady, ani na základě výzvy příslušného orgánu nebyly ve stanovené lhůtě předepsané náležitosti žádosti doplněny nebo předepsané či vyžádané doklady a podklady poškozeným doloženy, zašle krajský úřad bez zbytečného odkladu takovou žádost k posouzení Ministerstvu vnitra s informací, že žádost není kompletní. Ministerstvo vnitra o této žádosti rozhodne na základě předložené dokumentace.

(5) Ustanovením odst. 3 a 4 není dotčeno oprávnění Ministerstva vnitra vyžádat si od poškozeného další doklady a podklady rozhodně pro posouzení nároku na náhradu škody.

§ 31

Finanční zabezpečení integrovaného záchranného systému

(1) Finanční prostředky ke krytí výdajů potřebných pro zpracování dokumentace integrovaného záchranného systému, ochranu obyvatelstva, společných výdajů při ověřování připravenosti k záchranným a likvidačním pracím a na budování a provozování společně užívaných zařízení pro potřeby integrovaného záchranného systému, zejména v oblasti telekomunikací a informačních systémů, uplatňuje Ministerstvo vnitra a kraj v návrhu svého rozpočtu.

(2) K úhradě mimořádných výdajů vzniklých v důsledku prováděných záchranných a likvidačních prací ~~muže být~~ bude použita rezerva finančních prostředků vyčleněná v rozpočtové kapitole Všeobecná pokladní správa.

(3) Vlášda nebo orgány kraje hradí náklady vynaložené složkami integrovaného záchranného systému ke krytí výdajů vzniklých při nasazení sil a prostředků složek integrovaného záchranného systému v případě, že neuhrazení těchto nákladů by mohlo ohrozit funkčnost složek integrovaného záchranného systému k provádění záchranných a likvidačních prací. **Orgány kraje jsou oprávněny požadovat uhrazení těchto nákladů ze státního rozpočtu. Pro úhradu těchto nákladů se použije postup podle odst. 2.**

(4) Způsob finančního zabezpečení jednotlivých složek integrovaného záchranného systému při výkonu činností stanovených těmito složkám zvláštními právními předpisy není tímto zákonem dotčen.

HLAVA IV USTANOVENÍ SPOLEČNÁ A ZÁVĚREČNÁ

§ 32

Hromadné informační prostředky

Každý, kdo provozuje hromadné informační prostředky, včetně televizního a rozhlasového vysílání, je povinen bez náhrady nákladů na základě žádosti operačního a informačního střediska integrovaného záchranného systému neprodleně a bez úpravy obsahu a smyslu uveřejnit tísňové informace potřebné pro záchranné a likvidační práce.

§ 33

Vztah k zvláštním právním předpisům

~~(1) Na rozhodování a ukládání povinností podle tohoto zákona, s výjimkou pokut podle § 28 a řízení o náhradě podle § 29 a 30, se nevztahuje správní řád. Stanoviska uplatněná k politice územního rozvoje a územně plánovací dokumentaci nejsou správním rozhodnutím. Stanoviska vydávaná podle tohoto zákona jako podklad pro rozhodnutí podle zvláštního právního předpisu nebo územní souhlas anebo ohlášení stavby jsou závazným stanoviskem podle správního řádu^{25a)} a nejsou samostatným rozhodnutím ve správním řízení.~~

(1) Na rozhodování a ukládání povinností podle tohoto zákona, s výjimkou pokut podle § 28, se nevztahuje správní řád. Při poskytování náhrad podle § 29 a 30 se postupuje podle předpisů soukromého práva. Stanoviska uplatněná k politice územního rozvoje a územně plánovací dokumentaci nejsou správním rozhodnutím. Stanoviska vydávaná podle tohoto zákona jako podklad pro rozhodnutí podle zvláštního právního předpisu nebo územní souhlas anebo ohlášení stavby jsou závazným stanoviskem podle správního řádu^{25a)} a nejsou samostatným rozhodnutím ve správním řízení.

(2) Za stavu ohrožení státu vyhlášeného v souvislosti se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením a za válečného stavu plní složky integrovaného záchranného systému i právnické a fyzické osoby úkoly stanovené tímto zákonem, pokud zvláštní právní předpis²⁶⁾ nestanoví jinak.

---

2) Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.

9) Například zákon č. 133/1985 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 18/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 353/1999 Sb.

10) Například zákon č. 18/1997 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

11) § 12 odst. 2 písm. m) zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

12) Například zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

22) § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

23) § 2 odst. 1 vyhlášky č. 298/1993 Sb., o stanovení výše nároku náhrady ušlého výdělku při správě daní.

24) § 49 odst. 9. zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

25) § 190 až 203, § 260 zákoníku práce.

Nařízení vlády č. 108/1994 Sb., kterým se provádí zákoník práce a některé další zákony.

25a) § 149 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

26) Zákon č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.

28) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 347/2013 ze dne 17. dubna 2013, kterým se stanoví hlavní směry pro transevropské energetické sítě a kterým se zrušuje rozhodnutí č. 1364/2006/ES a mění nařízení (ES) č. 713/2009, (ES) č. 714/2009 a (ES) č. 715/2009.

29) § 39 odst. 1 písm. c) a d) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů.

29) § 33b zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů.

Ověřovací doložka změny datového formátu dokumentu podle § 69a zákona č. 499/2004 Sb.

Změnou datového formátu se nepotvrzuje správnost a pravdivost údajů obsažených v dokumentu a jejich soulad s právními předpisy.
Vstupující dokument nebyl podepsán.

Typ vstupního dokumentu: .PDF

Otisk souboru: 532BF5EA6F9680B61F9B242FA9834E8EDDB0CC161644D27AEFCDD14320473C1D

Použitý algoritmus: SHA256_SBB 2.16.840.1.101.3.4.2.1

Subjekt, který změnu formátu dokumentu provedl:

Moravskoslezský kraj, 28. října 2771/117, 70218 Ostrava, posta@msk.cz

Datum vyhotovení ověřovací doložky:

7.7.2022

Jméno a příjmení osoby, která změnu formátu dokumentu provedla:

Robot Karel